

НОВА СЪТЪПКА В ОБЛАСТТА НА ЗАСТРАХОВАТЕЛНОТО ПОЗНАНИЕ

В новите съвременни, динамично развиващи се условия е необходимо преосмислянето на някои „позастарели“ постановки, включително и тези в областта на застрахователната наука. Стъпка в тази посока е и новият учебник „Организация и управление на застраховането“ на проф. д. ик. н. Христо Драганов.

вършвано при калкулацията в производствената дейност. Специфичните постановки, свързани с вероятностния характер на застраховането, оценката на риска, заделянето на фондове и резерви, застрахователните разности и др., са ясно потвърждение за големите разлики при съпоставянето на двата вида калкулации. На изясняването на тези особености, както и на методите на застрахователната калкулация, авторът е посветил седма глава в учебника.

В зависимост от вида на застраховките и техния срок застрахователната калкулация се извършва според това дали застрахов-

ката е имуществена с едногодишен срок, или е дългосрочна, каквито са животозастраховките. В тази връзка са и различните изходни позиции. При имуществените застраховки се използва инструментариумът от Теорията на риска. Изчисляването на застрахователната премия става въз основа на „еквивалентния принцип“, базиран на допускането, че „застрахователните случаи могат да настъпят по начин, който отговаря на най-вероятния резултат“. Изграждането на застрахователните тарифи се извършва и на презумпциите за: достатъчно голямо число на застрахованите в застрахователната съвкупност; вероятността за неблагоприятно настъпване на събитията за определен период от време е постоянна величина; независимо настъпване на застрахователните случаи; вероятността като мярка на обективни рискове. На тази база читателят придобива представа как се калкулират рисковата премия и добавката за сигурност, значението на средния риск и относителният среден риск при калкулирането на застрахователната премия.

В процеса на застрахователната калкулация се взима предвид и формата на застраховане, или с други думи, системата на обезщетение, при която ще бъде възмезден застрахованият за пострадалото негово застраховано имущество. Най-разпространените в практиката системи на обезщетение са застраховане на действителна стойност, пропорционално правило, първи риск, дробна част, възстановителна стойност, абонаментно застраховане. Наред с традиционното изяс-

няване на тяхната същност и принципи на прилагане внимание заслужават насочените към практиката изводи на автора. Същият подход на изложение на материала забелязваме и при изясняване на същността на формата на личното участие в щетата - франшизата. С цел разширяване на палитрата от посочените в учебника форми на застраховане на читателя е дадена възможност да се запознае с по-рядко срещаните такива, като таксирани полици, застраховане на позиции, групово (колективно) застраховане, флотантни полици и др.

Място в учебника е отделено и на едни от най-използваните подходи за изчисляването на нето-премията - посредством използването на показателя за ощетеността на застрахователната сума и таблицата за щетите. В тази връзка е разгледана и системата на отстъпки и добавки „Бонус-малус“, система с особено голям потенциал за развитие по някои видове застраховки в нашата страна.

Един логически завършек на калкулацията по имущественото застраховане представя описаният процес на изчисляването на тарифната (брутната) премия.

Типичен пример за дългосрочна финансова операция е животозастраховането. Неговият дългосрочен характер, както, разбира се, и редица други особености, са и причината за различния подход за калкулацията на застрахователната премия в животозастраховането. Основният сметен елемент при пресмятането на нето-премията в животозастраховката е смъртността. Дългогодишните нейни изследвания по възраст, пол, професия и време са дали възможност за едно математическо третиране на застраховките „Живот“. И тук както при имущественото застраховане е обърнато внимание на особеностите при калкулацията на животозастраховането, разгледани са нейните задължителни елементи - смъртност, техническа лихва, разности.

На същността на „застрахователните разности“, на техните основни характеристики и особености, на групирането им в контекста на застрахователната калкулация е посветена десета глава от учебника.

Вероятностният характер на плащанията на застрахователя, обусловени от развитието на риска, както и някои специфични условия по застраховките, налагат застрахователното дружество да образува съответните застрахователни фондове и резерви. През призмата на тяхната същност и изискванията на Кодекса за застраховане, читателят придобива представа за изключителната им важност за всяко едно застрахователно дружество.

В духа на съвременната практичност и удобство е съставен речник на използваните в учебника ключови понятия и термини.

на брокерите - информационна, пласментна, консултантска и ликвидационна, изясняват в значителна степен естеството на тяхната работа. Подобни, почти покриващи се с тези на брокерите, функции изпълняват и застрахователните агенти. Пред тези представители, обхванати от агентската мрежа на застрахователните дружества, стоят редица законови и професионални изисквания, необходими за едно успешно застрахователно посредничество. Наред с разглеждането на тяхната дейност интерес заслужава и успешният опит на автора за детайлно разглеждане на качествата и отговорностите на застрахователния агент. Отделено е внимание и на други канали за пласиране на застрахователните продукти, като интернет, щатни сътрудници на застрахователното дружество, търговски банки и др.

Нов, интересен момент в българската застрахователна литература са постановките в глава трета, свързани с различните ситуации, в които може да се окаже застрахователният посредник. Посочени са подходи, които той използва при подбиране и разговор с клиенти. Полезни са съветите, отправени към посредниците, за постигане на успех при „продаването“ на застрахователната защита.

За положения от посредниците труд при сключването на застраховки те получават възнаграждение под формата на комисиона. Наред с представата за силните и слабите страни на системите за тяхното възнаграждение - провизионна, административна и комбинирана, читателят се запознава с възможностите за тяхното подобрене при запазване интересите на всички страни.

Спецификата на застрахователната дейност, свързана с вероятностния характер на застрахователните събития, както и обстоятелствата, произтичащи от тяхното настъпване, налагат необходимост от контрол върху дейността на застрахователните дружества. В името на водещия принцип „защита на интересите на застрахованите“ в процеса на своето развитие обществото е осъзнало необ-

ходимостта от надзор, и то от специализирана държавна институция. Наред с разглеждането на основните видове системи за контрол върху застрахователната дейност, а именно система на публичност, нормативна система и концесионна система с материален надзор, паралелно е проследено и използването им в България. Посочен е в тази сфера и опитът на водещите страни от Европейския съюз - Великобритания, Германия и Франция.

За да осигури застрахователна защита на застрахованите, застрахователното дружество трябва предварително да получи от застрахованите застрахователна премия. В този смисъл набирането на средства за организирането, поддържането, разширяването и управлението на застрахователното дружество е наречено финансиране. Основен източник за финансиране на застрахователната организация е премийният приход, т.е. приходът от застрахователни премии.

Терминът „застрахователна премия“, като цена на застрахователната защита, има различни интерпретации. В този контекст е налице силното авторско мнение по разкриването на нейната същност. Детайлното разглеждане на видовете застрахователни премии - бруто, нето, рискова, спестовна, еднократна, текуща, естествена, цилмерова, достатъчна, пренос-премия и др., дават една пълна и задълбочена представа за нейните особености и предназначение.

Изчисляването на „цената“ на застрахователната защита, а именно застрахователната калкулация, е съществено различно от това, из-

Санди - недвижими имоти

предлага

- покупка, продажба, отдаване и наемане по наем
- отпускане на ипотечни кредити
- управление на недвижим имот
- пренасяне на дома и офиса, почистване

1202 гр. София, ул. „Белоградчик“ №1
(непосредствено до Централна автогара), ет. 2, офис 3,
тел: 931 39 66, тел/факс: 931 39 77, 0897/ 87 37 37,
sandy_ni@abv.bg, www.sandi.imot.bg

софсправка®
национална информационна система

0 900 12 900

За абонати на БТК - (0,96лв/мин.)

12 900

(0,96лв/мин.)

www.sofspravka.com

Гл.ас. г-р ВЕНЦИСЛАВ
ВАСИЛЕВ